

”Joka kuu yö ulkona”

Taija Röynä haastoi itsensä ja siinä sivussa vuosittain yhden kaverinsa. Jokainen retki on kasvattanut kokemuspankkia ympärivuotisesta retkeilystä.

– Mikään sää ei ole huono sää lähteä ulkoilemaan. Nauttiihan sitä tietenkin hyvällä säällä eri tavalla, mutta huonolla säällä oppii enemmän, **Taija Röynä** toteaa.

Istumme Taijan olohuoneessa. Ikkunan takana vihmoa lunta tuulen kanssa. Vastapäisen naapurin lumilingon pöläyttämä lumi laskeutuu hetkessä takaisin tielle.

– Jos lähtee pitkälle vaellukselle, siihen mahtuu monenlaista säätä. Siinä mielessä tällainen sää on juuri se sää, jolloin pitäisi lähteä ulos kokemaan, miltä se tuntuu, Taija nyökkää kohti ikkunaa.

Hän kertoo esimerkin.

– Tämän kevään talvivaelluksella oli yksi todella tuulinen päivä. Olimme avotunturissa ja lounasta piti saada. Päätimme parin kaverin kanssa laittaa tarpin pystyyn, mutta aikamme yritettyämme totesimme, että tähän on ihan hirveä homma. Lopulta kaivoimme poteron, tarppi nousi tiimityöllä pystyyn ja saimme tuulensuojan ja lounasta. Saimme myös tietoa siitä, miten seuraavalla kerralla kannattaa toimia. Kokemuspankki kasvoi.

Haaste sai alkunsa

Taija on kasvattanut kokemuspankkiin jo vuosia. Alkuun hän teki pieniä retkiä ja vaelluksia puolisonsa **Samuli Hellbergin** kanssa, sitten yhden pidemmän.

– Meillä oli Samulin kanssa yhteinen kesälomaviikko, joka osui syyskuulle. Mietimme, mitä tekisimme, ja totesimme, että Lapissa on ruskaa. Suuntasimme ensimmäiselle pitkälle 90 kilometrin vaelluksellemme Kilpisjärvelle. Vettä tuli koko viikon, ruska sentään oli kaunis, Taija nauraa.

Mutta siinä se oli. Rakkaus pohjoista kohtaan oli syttynyt, ja lomat suuntautuivat yhä useammin Lappiin.

– Vuoden 2018 syksyllä rupesin miettimään, että mitä jos viettäisin aina kerran kuussa yhden yön ulkona. Heitin idean ystäväilleni, joista yksi innostui heti ja tarttui haasteeseen. Hänellä oli partiotustausta, ja minä pääsin samalla oppimaan retkeilyä minua paremmalta.

Syntyi ”Joka kuu yö ulkona” -haaste eli *#jokakuuyöulkona*.

Kaupungista tuntureille

Taija ja Samuli muuttivat Äkäslompoloon viime vuoden elokuussa.

– Olen kaukana ”kotikotoota”, Taija toteaa.

Hän on syntytään Helsingistä ja asunut koko ikänsä pääkaupunkiseudulla. – Etelässä retkeily ja luontoon lähteminen olivat sellaista lähtemällä lähtemistä. Sen eteen piti nähdä vaivaa, vaikka muutimme Punavuoresta Länsi-Herttoniemeeseen, jossa olivat Viikin metsät lähellä. Täällä työstä palautuminen on helpompaa. Arki-iltanakin ehtii tuntureille hiihtämään.

Taija korostaa lähiluonnon merki-

tystä. Helukassa sijaitsevan paritalon takapihalta pääsee suoraan metsään.

– Sukset vain jalkaan ja tuonne, Taija viittoaa kohti takapihan ikkunaa.

– Arki täällä on meille vielä tosi uutta. Nautimme suuresti ihan vain siitä, että saamme tehdä arkena asioita, jotka ovat meille tärkeitä.

Tärkeää on myös työ. Taija on koulutukseltaan fysioterapeutti, mutta hän työskentelee potilastietojärjestelmien koulutus-, testaus- ja jatkokehittämistöiden parissa.

– Olemme haaveilleen Lappiin muutosta jo kauan. Alun perin meidän piti muuttaa, kun kouluttajapestini loppuu. Työt eivät loppuneetkaan. Teen niitä nyt täältä etänä.

Töidensä ohessa Taija opiskelee Humakissa seikkailukasvatusta. Opinnot alkoivat koronakevällä 2020.

– Oli ihana, että löysin juuri silloin opintojen pariin. En kuitenkaan aio alalle töihin, en ainakaan täysipäiväisesti. Viihdyn nykyisessä työssäni, joka on siistiä sisätyötä, Taija naurahtaa.

Sekasikiövuosi

Vaikka vuosiin on mahtunut monenlaista, ”Joka kuu yö ulkona” -haaste on pysynyt sitkeästi matkassa.

Toisena haastevuotena Taija pääsi itse opettajan asemaan.

– Kun ensimmäinen vuosi oli takana, halusin ehdottomasti jatkaa, ja kyselin, kuka nyt lähtee mukaan. Yksi hyvä työkaverini innostui tällä kertaa. Meillä oli sairaan hektistä töissä, oli todella nollaavaa lähteä kerran kuussa metsään. Työkaverini ei ollut paljoa retkeilyt, joten nyt minä olin se, joka opetti retkeilytaitoja. Oli ihana nähdä kaverini taitojen kehittyminen vuoden aikana.

Kolmantena haastekautena, ennen muuttoa Äkäslompoloon, Taijan haastekaveriksi valikoitui hänen oma puolisonsa.

– Se oli kivaa yhdessä tekemistä. Samuli meinasi ensin tehdä vuodesta YouTube-sarjan, mutta ei se kuvaaminen oikein sopinut siihen. Tuntui, että se vei fiilistä luonnossa olemisesta.

Nykyinen haastekausi alkoi viime syksynä, juuri kun pariskunta asettui Äkäslompoloon. Uutta kautta Taija kuvailee sekasikiövuodeksi.

– Meillä ei ollut täällä vielä ketään tutua, jonka haastaa. Mietin kyllä ensin, että lisäisinkö haasteen haastavuutta ja nukkuisin jokaisen yön yksin, mutta onhan se niin, että toisen kanssa koetut hetket ovat jotenkin paljon isompia. Nyt olen nukkunut joinain öinä yksin, joinain öinä on ollut joku kaveri matkassa ja jonkun yön olen kuitannut seikkailukasvatuksen retkillä.

Vaikka kaverin löytäminen on ollut tällä kertaa vaikeampaa, yöpaikka löytyy yleensä helposti.

– Mieluummin läheltä kuin kaukaa. On ajateltava ekologisuutta: kannattaako yhden yön takia posottaa 500 kilometriä autolla?

Linnut kevätretkeilyn ilona

Yöpyminen ulkona jokaisena vuoden aikana, erilaisissa sääolosuhteissa ja erilaisissa majoitteissa on saanut Taijan pois omalta mukavuusalueeltaan.

– Aiemmin harrastin vain sulan maan retkeilyä. Talvella esimerkiksi lämpimänä pysyminen on hyvin erilaista. Nyt kun olen harrastanut pidemmän ulkona nukkumista, tiedän myös, mitä retkeilytarvikkeita tarvitsen.

Retkeilyä aloittelevalle Taija vinkkaa, että kampeita kannattaa alkuun vuokrata.

– On turha hamstrata hyllyt täyteen uutta kamaa, jos harrastus syystä tai toisesta ei jatkukaan.

Tämän haastattelun aikaan Taijalla on vielä edessään huhtikuun yö ulkona.

– Pääsiäisenä minulla on pidempi vapaa. Ei ole tietoa, missä ollaan, mutta telttayö on tulossa.

Seuraksi pääsiäisen retkelle lähtee Samuli, joka on erityisen innostunut kevään linnuista.

– Lintuja on kiva seurata. Samuli on todella hyvä tunnistamaan lintuja lauluäänien perusteella. Nyt kun olemme vasta ensimmäistä vuotta pohjoisessa, on mielenkiintoista nähdä, miten linnut täällä käyttäytyvät eri vuodenaikoina. Etelässä helmikuun öinä voi kuunnella pöllön huhuilua, kun taas täällä helmikuun yön 25 asteen pakkasessa ei nähty linnun lintua.

Kesäkin Taija jo odottaa.

– Uusi teltta on tilattu, sen pitäisi pian tulla. Se on Durstonin x-mid 2-hengen teltta, jonka voi pystyttää vaellussauvojen avulla.

Ikkunan takana myrsky jatkuu. Vaikka jutusta ehkä saa sen kuvan, että tätä naista eivät säät hetkauta, Taija myöntää, että usein parhaat hetket liittyvät hyviin säihin.

– Kun viime heinäkuussa tulimme tänne katsomaan asuntoa ja samalla reissulla vietimme yön ulkona, oli tyyni kesäilta eikä hyttysten hyttystä. Tuli tunne, että onhan tämä retkeily välillä ihanan helppoakin. Kurjuus kuuluu lajiin, mutta ai että, miten hienoa on, kun voi vaan istua kahvikuppi kädessä ja nauttia hetkestä ja aamun auringosta.

Aamukahvihetket ulkona ovat Taijan suosikkihetkiä retkillä. ”Paitsi jos unohtaa kahvin kotiin, kuten viime joulukuussa kävi. Maustepussien välistä löytyi aromatisoitunutta pikakahvia, joka maistui kurkumalta”, Taija nauraa. Kuva: Samuli Hellberg

Vappumunkit retkikeittimellä

Taija vinkkaa, että vappuna munkit voi paistaa retkikeittimellä. ”Kokeilimme ja hyvin onnistui. Meillä oli valmis taikina matkassa ja pullollinen öljyä. Kuumen öljyn kanssa pitää tietenkin olla varovainen, ja käytetty öljy pitää jäähdyttää, kaataa takaisin pulloon ja viedä kotiin. Luontoon ei jätetä mitään.”

Psst, ulkoilijat ja retkeilijät! Osallistukaa Luontoliiton Kevätseurantaan

Kottaraiset, kuovit, kimalaiset, keto-orvokit ja kullerot. Luontoliiton Kevätseurannalla on vuosittain vaihtuva teema. Tänä keväänä katseet kohdistetaan tuttuun vaikiolajien lisäksi perinnemaisemiin.

Kevätseurantaan voi osallistua kuka tahansa luonnosta kiinnostunut. Kaikkia seurantalajeja ei tarvitse tuntea, ja yksittäisetkin havainnot ovat arvokkaita. Lapsille on oma Kevätseuranta, jossa tarkkaillaan 12 tuttua ja helppoa kevätlajia.

Havaintoja voi palauttaa nettilomakkeella milloin vain. Etenkin Kevätseuranta-viikonloppuina kannattaa lähteä ulos retkelle ja

tehdä havaintoja kevätlajeista.

Kevätseurantaviikonloppuja on takana jo neljä, mutta jos et ehtinyt mukaan, ei huolta, vielä on toiset neljä viikonloppu jäljellä: 23.–24.4., 7.–8.5., 21.–22.5. ja 4.–5.6.

Erityisinä Kevätseuranta-viikonloppuna toivomme havaintoja kaikista Kevätseuranta-lajeista sekä arviota siitä, oliko laji runsas vai harvalukuinen. Kevätseuranta-viikonloppuina ilmoitettujen havaintojen avulla saamme kattavan kuvan koko Suomen keväästä kahden viikon välein.

Lue lisää ja osallistu: kevätseuranta.fi.

Satu